

Bij deze willen we iedereen bedanken voor het meedoen aan de NBV kerstpuzzel 2012. In totaal kwamen er 35 inzendingen binnen. De winnaar haalde dit jaar een score van 96 punten. Om in de top tien te komen was dit jaar een score van 82 punten nodig. Het was ook mooi om te zien dat twee van de zes oplossters van de NBV Cyber Challenge (voor de Alert Online 2012 campagne van het NCSC) ook weer meededen met de NBV kerstpuzzel.

Alle opgaven zijn in ieder geval eenmaal opgelost. Helaas zaten er dit jaar ook weer een paar fouten in de opgaven. Er waren een paar schoonheidsfoutjes die het oplossen van de opgave niet in de weg stonden. Echter in opgave 14d was de fout van dien aard dat deze geen legitieme oplossing kon hebben. Onze excuses. We zijn coulant geweest bij het beoordelen.

Ook waren er een aantal antwoorden die creatiever waren dan de beoogde oplossingen. Zo vonden we heel veel mensen dat 2/0 een wel gedefinieerd getal was. De opgave over het 'religieus dier' deed - geïnspireerd door het antwoord op een puzzel van vorig jaar - veel mensen zoeken naar een band. Een aantal van de 'gevonden' bands zeiden ons niks.

We hopen dat jullie het leuk vonden om aan de NBV kerstpuzzel te werken. Ook in 2013 zal er zeker weer een NBV kerstpuzzel komen.

1. Welk woord hoort er niet bij?

a.(1) ABDIJ, AFLLOOP, BEKNOPT, CRUX, DEEGKORST, EEUW, SPOOKJE, STUW

Antwoord: **SPOOKJE**. De letters van alle andere woorden staan in alfabetische volgorde (SPOOKJE staat in omgekeerd alfabetische volgorde).

b.(2) CHAT, DADERS, OKTOBER, OMVER, ROBOT, SNOR, STORK, TANGOS

Antwoord: **OMVER**. Bij de andere woorden ontstaat er een Nederlands woord als je de letters in alfabetische volgorde zet (OMVER wordt in omgekeerd alfabetische volgorde VROME).

2. Waar exact?

a.(1) ADEL, ENIG, LAND, HUIS, RUIT, OKER, UREN, NORM, PIEK, ECHT

Antwoord: **ZOETERMEER**

Voeg als volgt letters voor de woorden zo dat ze goede Nederlandse woorden vormen:

ZADEL OENIG ELAND THUIS ERUIT ROKER MUREN ENORM EPIEK RECHT

b.(2) POLITIEMAATREGEL, ACCIACATO, RONDEDANSEN, INDERDAAD, JURISTE STADION

Antwoord: **PARIJS** en **LONDEN** worden gevormd door de eerste en laatste letters van elk van de woorden te nemen.

Merk op dat de middelste letters bijna MADRID vormen – dit is echter niet correct aangezien POLITIEMAATREGEL uit een even aantal letters bestaat. We hebben echter geen aftrekpunten gerekend als ook MADRID is gegeven.

c.(2)

ISTCAA0
SOEH, TAVEH, GAAHTEH, CAOEH
UFBEVEH AFP EEH PSNATSW NEEH
ZBC TBE EEHP VEFSDDBV WAOEH
WIHEH HS BH AGPQEFUEEH
BUI TE WBCP

Antwoord: **AMSTELVEEN**. Ontcijfering met onderstaand alfabet

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z
A M S T E L V N B C D F G H I J K O P Q R U W X Y Z

levert

OUDJAAR
UREN, DAGEN, MAANDEN, JAREN
VLIEGEN ALS EEN SCHADUW HEEN
ZIJ DIE EENS GELUKKIG WAREN
WONEN NU IN AMSTELVEEN
IVO DE WIJS

Ondanks de typefoutjes werd dit door de meeste inzenders gevonden.

3. Welk getal is het volgende getal in elk van onderstaande reeksen?

a.(1) 3, 4, 4, 4, 4, 3, 5, 4, 5, 4, 3, ...

Antwoord: **6** (lengte van het woord TWAALF).

b.(1) 3, 4, 5, 6, 8, 10, 11, 30, ...

Antwoord: **60** (getallen zonder dubbele letters wanneer uitgeschreven).

c.(1) 8, 10¹², 8, 3, 1, 5, 9, 8, 3, ...

Antwoord: **5** (het kleinste getal met de letter J erin).

4.(2) Welke twee woorden ontbreken in de zin hieronder?

Dit bevat a's, twee b's, twee c's, drie d's, zesenvoertig e's, vijf f's, vier g's, twee h's, vijftien i's, vier j's, een k, twee l's, twee m's, zeventien n's, een o, twee p's, een q, zeven r's, vierentwintig s's, zestien t's, een u, elf v's, acht w's, een x, een y, en zes z's.

Antwoord: **PANGRAM** en **VIJF**. Dit pangram, een ultieme vorm van zelf-referentie, is te danken aan Rudy Kousbroek (1983).

5. Maak paren van de volgende woorden:

a.(2) BEST, BORD, DIE, EENDEN, ETMAAL, GISTEN, HELM, IJLEN, LOT, HOOFDEN, MAIL, OVER, ONDER, RATING, RIJST, TREE, UURWERK, VERST, VISA, ZEER

Antwoord: **BEST-RATING, BORD-UURWERK, DIE-ETMAAL, VERST-EENDEN, VISA-GISTEN, HELM-ONDER, RIJST-IJLEN, MAIL-LOT, HOOFDEN-TREE, ZEER-OVER**. De paren vormen steeds een woord.

b.(2) ADELSTAND, ALEER, BELEGSEL, BRUIS, BRUTAAL, BUIDEL, DAMPEN, EMOTIE, GELDLADE, HANDTEKENING, MARMERDEN, NONNEN, OPLOSSING, RADIJS, RAIL, ROKEN, STRANDLIJN, WOESTIJNEN

Antwoord: **RADIJS + DAMPEN = SPANJE + MADRID, ADELSTAND + MARMERDEN = NEDERLAND + AMSTERDAM, ALEER + HANDTEKENING = GRIEKENLAND + ATHENE, BELEGSEL + BRUIS = BELGIE + BRUSSEL, BRUTAAL + OPLOSSING = PORTUGAL + LISSABON, BUIDEL + STRANDLIJN = DUITSLAND + BERLIJN, EMOTIE + RAIL = ITALIE + ROME, GELDLADE + NONNEN = ENGELAND + LONDEN, ROKEN + WOESTIJNEN = OOSTENRIJK + WENEN**. Anagrammen van landen en hun hoofdsteden.

6. Enkele makkelijke cryptische vragen:

a.(1) Als 4300, 43962 en 44252 muziek maken, wat wordt er dan beschermd met 794624?

Antwoord: **De communicatie van de hulpdiensten**. 4300 is hexadecimaal 10CC, 43962 is ABBA, 44252 is ACDC en 794624 is C2000

b.(1) Wie zijn T&J, MM&MM, LL&JJ, PTSM&00, A&O en S&W?

Antwoord: Tom & Jerry, Mickey Mouse & Minnie Mouse, Lucky Luck & Jolly Jumper, Popeye the Sailor Man & Olive Oyl, Astrix en Obelix, Suske & Wiske.

c.(1) Hoe past GV HT bij MS, VS, MS, JR, SS, US en NS?

Antwoord: Gustav Holst componeerde "De Planeten" dat uit 7 delen bestaat: Mars - Venus - Mercurius - Jupiter - Saturnus - Uranus - Neptunus.

7.(3) Wat staat hier?

SE AAS ALWEER VUILAK CAMERAS WAL DOFS ACUUT, KWAAL TAAK PAL BAN. PAL
BUIG OS TASJE BEK PAAL AS PAL KLUST. PAL KLEER HES GA HARNAS HES DOFS
FAAM BEK BOL OS GA DUS.

Antwoord: NA EEN ETMAAL ROUTES BEPALEN MET ZIJN EBOOK, SMEET KEES HET
WEG. HET WOULD IN KENYA WAS HEET EN HET STONK. HET STAAL VAN DE VELGEN
VAN ZIJN JEEP WAS WIT IN DE ZON.

8. Hieronder staan 35 woorden. Van deze woorden zijn er 34 paarsgewijs aan elkaar verbonden.

AKTE, ALEF, ?, BEHA, BLUF, DORT, ELBA, EMIR, FAAL, FILE, GANG,
GOKT, GRIF, GRUW, HAAI, HOED, HOLM, JEEP, JULI, JOCH, JUNO, KERK,
KLAD, KLOP, KROP, LEEM, MODE, NORS, ?, ORKA, PELT, PUIN, RUND,
SHOW, STAD, STIL, TUBE

a.(3) Welk woord kan niet aan een ander woord gekoppeld worden?

Antwoord: **MODE** (BLUF = AKTE+1, TUBE = STAD+1, GOKT = EMIR+2, GRUW = DORT+3, ELBA = HOED+3, JULI = GRIF+3, KROP = HOLM+3, NORS = KLOP+3, RUND = ORKA+3, SHOW = PELT+3, FILE = BEHA+4, JEEP = FAAL+4, KERK = GANG+4, LEEM = HAAI+4, PUIN = JOCH+6, STIL = KLAD+8, JUNO = ALEF+9).

b.(2) Op de plekken van de vraagtekens kunnen twee woorden geplaatst worden die op dezelfde manier met elkaar verbonden zijn. Welke woorden zijn dit?

Antwoord: **BALK** en **ONYX** (ONYX = BALK+13).

9. Wat is telkens de volgende letter in de reeks?

a.(1) W, V, N, B, I, V, D, B, D, V, G, ...

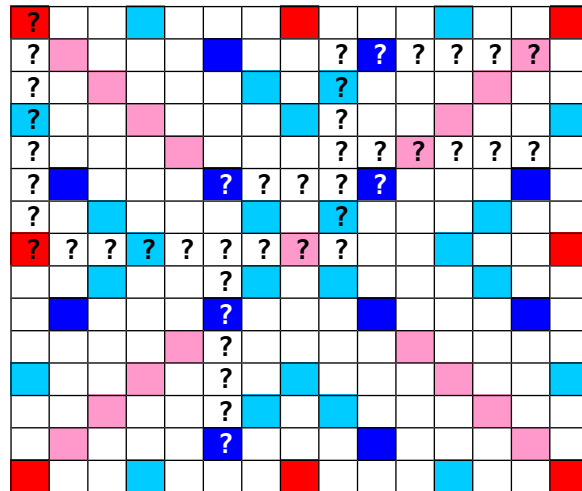
Antwoord: **B**. Gegeven zijn de eerste letters van de eerste woorden van het Wilhelmus.

b.(1) A, B, F, J, J, J, J, M, M, P, S, ...

Antwoord: **T**. Gegeven zijn de eerste letters van elf van de twaalf Apostelen.

10. Een natuurkundige (N) en een wiskundige (W) zijn bezig aan een episch

potje Scrabble™, waarbij ze ook nog zonder blanco blokjes spelen. N begint, maar als W in zijn vierde beurt de verreweg beste score tot dan toe heeft neergelegd, stoot N – al dan niet expres – het bord om. N krijgt al snel spijt en wil de gevallen letters weer terug leggen, maar zowel N als W weten niet exact meer welke letters waar lagen. Wat ze nog wel weten, is waar er op het bord letters lagen (aangegeven met een vraagteken hieronder).

Verder hebben ze de scoretabel met daarin de scores behaald per speler in iedere beurt (waarin helaas de vierde beurt van W nog niet is verwerkt)

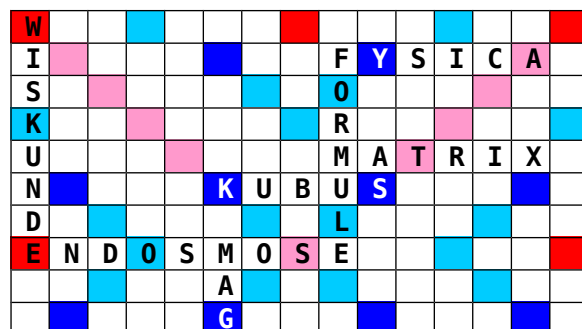
Beurt	N	W
1	22	22
2	42	34
3	22	33
4	74	

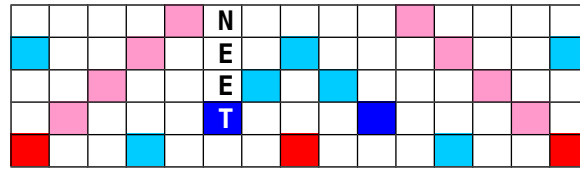
De letters die van de grond zijn geraapt zijn:

AAABCDDEEEFGIIKKLMMNNN000RRSSSSSTTUUWXY

a.(4) Reconstrueer het Scrabble™ bord zoals dat was nadat W zijn vierde beurt had afgemaakt (en dus vlak voordat N het bord omstootte).

Antwoord:

Nadat N en W het Scrabble™ bord hebben gereconstrueerd, besluiten ze verder te spelen. N blijkt dan in zijn vijfde beurt zelfs nog meer punten te kunnen halen dan W in zijn vierde beurt heeft gedaan. Op zijn plankje lagen de zeven letters AAFLMOR.

b.(1) Welk woord legde N neer in zijn vijfde beurt?

Antwoord: **WOLFRAAM** (aan de W van WISKUNDE).

Ze besluiten weer verder te spelen. In zijn vijfde beurt vormt W door vijf letters neer te leggen het woord COSINUS en claimt hiervoor 40 punten, waarop N wederom het bord omgooit – dit keer zeker expres en N wil niet meer verder spelen.

c.(1) Waarom?

Antwoord: **Er zijn niet genoeg U's en S's om COSINUS legitiem neer te leggen.**

11. Wat ontbreekt in de volgende rijen?

a.(2) ZNAG, VHMELG, OCNAULG, OCNABLG, CNABLG, QPDNAGLG, DLSLG, UHHMBHFLG

Antwoord: **ETGBLG** (DUNKEN). Het ontbrekende woord in de reeks van de negen koppelwerkwoorden: ZIJN, WORDEN, BLIJVEN, BLIJKEN, LIJKEN, SCHIJNEN, HETEN, DUNKEN, VOORKOMEN die vercijferd zijn met

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z
K O P E L W R D N A B C F G H I J M Q S T U V X Y Z

b.(2) MNMFAO, MPRHO, JHNPRHO

Antwoord: **K'MNPMIGMG** (D'ARTAGNAN). ARAMIS, ATHOS, PORTHOS en D'ARTAGNAN vercijferd met

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z
M U S K E T I R A B C D F G H J L N O P Q V W X Y Z

12.(3) De volgende woordenparen zijn verbonden volgens een bepaald thema. Wat is het verbindende thema? (Wees zo specifiek mogelijk!)

OOG – WOLK, LENGTE – BAK, BARON – DOORN, AMPER – KADER, ERA – LATER, ZEE – LUIT, BORD – PEN, ELEKTRO – INTERESSE, BEDIEN – GEWENST, VOLDOEN – ONDANKS, HOR – INFECTEREN, CHI – ENTEN, PROZA – HANTEREN, KRUIS – TELEN, JENEVER – TELLING, KRUK – BEST

Antwoord: **Altijd is Kortjakje ziek** (of een ander muziekstuk met dezelfde melodie). Voor ieder paar is het eerste woord uit te breiden met een

achtervoegsel. Dit achtervoegsel kan ook gebruikt worden als voorvoegsel voor het tweede woord. Voor het eerste paar is dit bijvoorbeeld AS, wat resulteert in OOG-AS en AS-WOLK. Dit levert de volgende voor- en achtervoegsels op: AS, AS, ES, ES, F, F, ES, DES, DES, DES, DES, C, C, BES, BES, AS. Dit is het thema van 'Altijd is Kortjakje ziek', gespeeld in As-majeur.

- 13.(1) Welke licht voor de hand liggende halve zin is hieronder vertaald, en wat is de gebruikte sleutel?

ARHKX PVYHM ZBKR WI UWNW PVCGRQA HTPIA ZBR

Antwoord: De halve zin **WELKE LICHT VOOR DE HAND LIGGENDE HALVE ZIN** is Vigenere-vertaald met de sleutel **EN WAT**.

14. Speciaal voor de liefhebbers van breuken enkele manieren om aan Nederlands plaatsnamen scores toe te kennen:

- a.(1) Als BLEISWIJK = 1/2, MEERSEN = 3/5, EEMBRUGGE = 4/5, en ZOETERMEER = 1, wat is dan de score van LEIDSCHENDAM?

Antwoord: **1/2**. Score is (#klinkers)/(#medeklinkers).

- b.(1) Gegeven de toekenning van scores in a., vind een Nederlandse plaatsnaam met een zo hoog mogelijke score.

Antwoord: Hier zijn we coulant geweest. Plaatsnamen als **EEDE** en **OOIJ** leveren een score van 3 op. Ook het buurtschap **OOD-AA** (score van 4) en **EE** met een niet gedefinieerde score (en dus niet aan te tonen dat een andere plaats een hogere score heeft) zijn goedgekeurd.

- c.(2) Als FOXHOL = 0, DEVENTER = 3/5, ABBEGA = 2 en WELBERG = 5/2, vind een zo lang mogelijke Nederlandse plaatsnaam met een score groter dan 1.

Antwoord: **GASSELTERBOERVEENSCHENDAM**. Score is (# letters met een priemgetal als index)/(# letters met een samengesteld getal als index).

- d.(2) Als HEESCH = 2/15, ABCOUDE = 9/11, WOERDEN = 1 en OPMEER = 4/3, vind een Nederlandse plaatsnaam met een score van 8.

Antwoord: Score is (#streepjes)/(#puntjes) wanneer uitgeschreven in Morse. Er is echter geen plaatsnaam met een score van 8 - de opgave had moeten eindigen met "een score groter dan 8". Dan zijn er meerdere mogelijkheden, waaronder MOOK met een score van 10. Iedereen die in het antwoord kennis gaf van de Morse codering heeft hier punten gekregen.

- 15.(1) Twee nauw aan elkaar verbonden personen hebben samen onderstaande tekst geschreven. Om welke twee personen gaat het en wat staat er?

ERBMR OORMM EMRRR RBBMB ORMEO BEMBM EBROR RMMBR ORORO RMMM RRERB
MROOR MMMBB BOROM RMRRM MOE

Antwoord: **REMO** en **REMO** met hun slogan **BOVENMAATSE HUMOR VAN DE EEN NA BOVENSTE PLANK**. Het volgende vierkant is gebruikt voor vertaling:

	R	E	M	B	O
R	A	B	C	D	E
E	F	G	H	I	K
M	L	M	N	O	P
B	Q	R	S	T	U
O	V	W	X	Y	Z

16. Wat is telkens het volgende getal in de reeks?

a.(1) 227777777777, 127, 21, 12, 6, 3, ...

Antwoord: **4** (het aantal letters in DRIE).

b.(2) 2, 4, 8, 17, 94, 239, 1604, 4189, ...

Antwoord: **28666**. Dit bleek een lastige vraag. Als je van elk getal zijn index (1,2,3,4,...) aftrekt ontstaat de reeks 1, 2, 5, 13, 89, 233, 1597, 4181. Dit zijn Fibonnaci getallen met een priem index (2de, 3de, 5de, 7de, 11de, 13de, 17de en 19de Fibonacci-getal). Het 23ste Fibonnaci getal is 28657. Dus het antwoord is 28657 + 9 = 28666.

17.(3) Een roofdier (a), een waterplant (b), een akkoord (c), een doorgedraaide manager (d) en een rivier (e) zijn verbonden door een religieus dier (f). Identificeer a t/m f.

Antwoord: De oplossing die de puzzelmakers in gedachten hadden was (a) = **JAGUAR**, (b) = **LOTUS**, (c) = **FIAT**, (d) = **SAAB**, (e) = **HUDSON** en (f) = **AUTO** (ook wel bekend als heilige koe).

18. In elk van onderstaande reeksen van woorden kunnen de woorden paarsgewijs aan elkaar gekoppeld worden. De manier waarop de woorden gekoppeld kunnen worden is per reeks verschillend en niet gerelateerd. Hoe vallen de woorden per reeks in paren uiteen?

a.(2) ABUIS, ATOOM, BEURT, BRUTO, FLUOR, FOCUS, GENUS, GYROS, KOMST, KRUIS, LARVE, LEGIO, PAREL, SKIEN, SNACK, TONER, VISUM, ZWOEG

Antwoord: Nummer letters als A=0, B=1, ..., Z=25. Dan is de som van de vijf letters van de woorden in paren gelijk: **SNACK/LEGIO** (43), **PAREL/ABUIS** (47), **SKIEN/LARVE** (53), **FOCUS/ATOOM** (59), **GENUS/BEURT** (61), **TONER/FLUOR** (67), **ZWOEG/BRUTO** (71), **KOMST/KRUIS** (73), **VISUM/GYROS** (79).

b.(3) AARDE, ALLES, ANIMO, BESTE, BRUUT, DRONG, GENRE, GRAAN, MARGE, ROKEN, SLANK, SPORT, STIJL, STOMP, TABEL, TEDER, TOOST, TORSO

Antwoord: Woorden vormen een paar als het tweede woord een anagram is van een synoniem voor het eerste woord: **AARDE/DRONG** (GROND), **TABEL/STIJL** (LIJST), **SLANK/MARGE** (MAGER), **ALLES/ANIMO** (OMNIA), **BRUUT/BESTE** (BEEST), **GRAAN/ROKEN** (KOREN), **GENRE/TORSO** (SOORT), **SPORT/TEDER** (TREDE), **STOMP/TOOST** (STOOT)

19.(4) De volgende tekst is verkregen door twee gedichten bij elkaar op te tellen. Het ene gedicht gaat over het voorjaar, het andere over afscheid. Optellen gaat als volgt: A = 0, B = 1, C = 2, ..., Z = 25. Er wordt letter voor letter opgeteld. Als het resultaat groter is dan 25 dan wordt er 26

vanaf getrokken. Zo is bijvoorbeeld $E + E = 4 + 4 = 8 = I$ en $N + T = 13 + 19 = 32$; $32 - 26 = 6 = G$. Het gedicht over het voorjaar is twee letters langer dan het gedicht over afscheid. Deze twee letters zijn gegeven en vet gedrukt. Reconstrueer beide gedichten.

KYUPV ROJIE BXIJL YHXPD OGISO WGYEG KXWOJ PVTCE EETPC YQNNT VWAEA
NIGGO BUE00 IBPCO GWITV NFVXT OLNRO JTJVS TFLIG XMFVA CTRVE JWWWX
WITFI EGJLL VDEEN ZWZCX **ST**

Antwoord: het gaat om de volgende twee gedichten (beiden te vinden op www.precies160.nl):

**DE MEREL WIST NIET WAT HAAR BOVEN HET HOOFD HING
AAN ALLE KANTEN WAS HET VOORJAAR BEGONNEN
VIER KLEINE EITJES IN HET NEST
TOEN KWAM DIE BUIZERD
ALLES WAS VERPEST**
Jikkemien Alderse Baas

**HUILEND NAM IK AFSCHIED OP HET STRAND
JIJ GING WEER TERUG NAAR JE EIGEN LAND
VOOR AL WAT JE GAF BEN IK DANKBAAR ALS EEN KIND
HOPELIJK TOT VOLGEND JAAR, LIEVE SINT!**
J K

20.(3) In deze opgave bekijken we een aantal groepen van woorden. Elke groep woorden bestaat uit eenzelfde aantal elementen die onderling verbonden zijn door een gemeenschappelijk thema. De elementen van alle groepen zijn in alfabetische volgorde gezet en daarna vervangen door hun groepsnummer.

Voorbeeld:

Groep 1: een, twee, drie
Groep 2: alfa, beta, gamma
Groep 3: aap, noot, mies
geeft

3 2 2 1 1 2 3 3 1

Welke zes groepen van vier elementen vormen de volgende rij?

4 3 5 3 6 3 1 6 1 4 2 2 6 6 3 4 4 2 1 5 1 5 2 5

Antwoord: De vier groepen die wij in gedachten hadden waren

1. **SEIZOENEN:** HERFST, LENTE, WINTER, ZOMER
2. **WINDRICHTINGEN:** NOORD, OOST, WEST, ZUID
3. **PLAATJES KAARTSPEL:** AAS, BOER, HEER, VROUW
4. **ELEMENTEN:** AARDE, LUCHT, VUUR, WATER
5. **SMAKEN:** BITTER, ZOET, ZOUT, ZUUR,
6. **KAARTSOORTEN:** HARTEN, KLAVEREN, RUITEN, SCHOPPEN

Wie minstens drie groepen goed had, kreeg 1 punt, wie 4 of 5 goed had kreeg 2 punten. Overigens kon voor groep 6 ook de voornamen van de BEATLES genomen worden: GEORGE, JOHN, PAUL en RINGO. Een creatieve oplossing van 6 gerelateerde groepen die niet natuurlijke viertallen waren leverde 1 punt op.

21. Voor elk van onderstaande reeksen is de vraag: welke letter volgt (en completeert)?

a.(2) C, G, L, M, R, S, T, ...

Antwoord: **U** (Ac, Ag, Al, Am, Ar, As, At, Au zijn alle chemische elementen waarvan de afkorting uit twee letters bestaat en met een 'A' begint).

b.(2) D, N, P, R, S, T, ...

Antwoord: **Y** (Db, Nb, Pb, Rb, Sb, Tb, Yb zijn alle chemische elementen waarvan de afkorting uit twee letters bestaat en op een 'b' eindigt).

22. Welk woord hoort er niet bij?

a.(1) BALLET, BED, DICT, HOOFD, KOELING, KRACHT, KURK, MERK, POLITIE, POLO, SCHAP, STAND, TANDEN, VAL, VERF, VREES

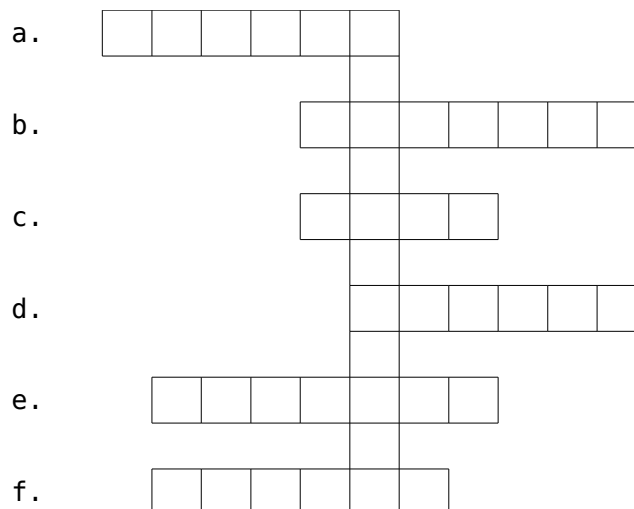
Antwoord: **KURK** (voor de overige woorden krijg je door er WATER voor te zetten een goed Nederlands woord).

b.(2) CENTRA, DONATRICE, DORPSKRANT, EROS, HEET, HELVETIËR, KLEM, KLOS, KUILER, MONDIALE, STOM, STOOKPOT, TARWE, WOESTAARD

Antwoord: **KLOS** (anagram van SLOK). De overige woorden zijn anagrammen van dranken: CENTRA – NECTAR, DONATRICE – CITRONADE, DORPSKRANT – SPORTDRANK, EROS – ROSE, HEET – THEE, HELVETIËR – VLIERTHEE; KLEM – MELK, KUILER – LIKEUR, MONDIALE – LIMONADE, STOM – MOST, STOOKPOT – KOPSTOOT, TARWE – WATER, WOESTAARD – SODAWATER.

Sommige oplosers vonden SKOL als anagram van KLOS en “misten” de CITRONADE. Zowel de oplossingen DONATRICE als SLOK zijn goed gerekend.

23.(3) Wie, en wie staat centraal?

- a. SGG TBE WLOGK'Q S QTSRE
- b. TLIL00LW, SJK TLIL00LW, SJK TLIL00LW
- c. JLTBCJR ASJ ALIE LP JLTBCJR
- d. FJLAF, FJLAF! WBL'Q TBE0E?
- e. S BLOQE, S BLOQUE! IY FCIRKLI PLO S BLOQE
- f. TL HE LO JLT TL HE (TBST CQ TBE NUEQTCLJ)

Antwoord: **SHAKESPEARE** staat centraal. Ook hier een paar foutjes in de tekst die niet verhinderden dat de meeste inzenders de oplossing vonden. Het zijn uitspraken van personen in werken van Shakespeare verticijferend met sleutel

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z
S H A K E P R B C D F G I J L M N O Q T U V W X Y Z

- a. ALL THE WORLD'S A STAGE (**JAQUES** in AS YOU LIKE IT)
- b. TOMORROW, AND TOMORROW, AND TOMORROW (**MACBETH** in MACBETH)
- c. NOTHING CAN COME OF NOTHING (**LEAR** in KING LEAR)
- d. KNOCK, KNOCK! WHO'S THERE? (**PORTER** in MACBETH)
- e. A HORSE, A HORSE! MY KINGDOM FOR A HORSE (**RICHARD** in RICHARD THE THIRD)
- f. TO BE OR NOT TO BE (THAT IS THE QUESTION) (**HAMLET** in HAMLET)

24. Welke plaats ontbreekt, en op welke plek?

- a.(2) ADORP, PAESENS, SCHIPBORG, GEESTEREN, ECHTELD, DOORN, NAARDEN, NAALDWIJK, KAMPERLAND, DEURNE, ECHT

Antwoord: **NAGELE tussen Geesteren en Ehteld.** De volledige rij bestaat uit twaalf plaatsen, één uit elk van de twaalf provincies, zodanig dat de eindletter van een plaats gelijk is aan de beginletter van de volgende plaats. Flevoland ontbreekt als provincie, en tussen GEESTEREN en ECHTELD moet nog een plaatsnaam.

- b.(2) STAVOREN, HINDELOOPEN, HARLINGEN, IJLST, DOKKUM, WORKUM, SLOTEN, LEEUWARDEN, BOLSWARD, SNEEK

Antwoord: **FRANEKER tussen DOKKUM en WORKUM.** Triviaal is dat het hier om de elf Friese steden gaat. Ze zijn gerangschikt in de volgorde waarin ze officieel stadsrechten kregen: STAVOREN(1118), HINDELOOPEN(1225), HARLINGEN(1234), IJLST(1268), DOKKUM(1298), FRANEKER(1374), WORKUM(1399), SLOTEN(1426), LEEUWARDEN(1435), BOLSWARD(1455), SNEEK(1456)

25. Nogmaals, wat is telkens het volgende getal in de reeks?

- a.(2) 8, 8, 6, 3, 5, 10, 6, 5, 5, 10, ...

Antwoord: **10** (Aantal letters in het sterrenbeeld SCHORPIOEN).

- b.(2) 744, 696, 743, 720, 744, 720, 744, 744, 720, ...

Antwoord: **745** (het aantal uren in oktober 2012, rekening houdend met het ingaan van de wintertijd).

26. (3) In een enquête is aan mensen gevraagd hun favoriete boek in vier woorden (cryptisch) te omschrijven. Bij het verzamelen van de resultaten van vijf mensen is het mis gegaan, en zijn de opgegeven woorden door elkaar geraakt. Om welke vijf boeken

ging het?

BEHA, BURGER, **DAAD**, DAARNA, DAGERAAD, FOSFOR, **GENRE**, HANDREM, HONING,
HUREN, JOKT, JULIUS, **ONDER**, REVU, SENSOR, TERM, **VERVE**, VIJVEN,
WEEKMENU, WERPEN

Antwoord: De vier woorden vormen een anagram van de schrijver plus de
titel van het boek:

GERARD REVE + **DE AVONDEN** = DAAD + ONDER + GENRE + VERVE
ARNON GRUNBERG + **HUD EN HAAR** = DAARNA + BURGER + HUREN + HONING
GEERT MAK + **DE EEUW VAN MIJN VADER** = DAGERAAD + WEEKMENU + VIJVEN + TERM
WF HERMANS + **ONDER PROFESSOREN** = WERPEN + FOSFOR + HANDREM + SENSOR
JJ VOSKUIL + **HET BUREAU** = BEHA + REVU + JULIUS + JOKT

27. De volgende reeksen zijn als volgt gemaakt. Uitgangspunt een aantal woorden met een gemeenschappelijk thema. Voor de alle woorden samen is geteld welke letters hoe vaak voorkomen. Van elke van het aantal resulterende letters is vervolgens het aantal overeenkomstige letters uit het gemeenschappelijk thema afgetrokken. Van de letters die niet als resultaat 0 hebben zijn de frequenties weergegeven.

Voorbeeld:

Het thema is "NAAM" en de woorden zijn "JAAP", "MAARTEN" en "MARIA" geeft als resultaat A4(=6-2) E1 I1 J1 M1(=2-1) P1 R2 T1. De N valt weg omdat deze in één keer in de drie namen voorkomt maar ook één keer in het thema.

Wat zijn het thema en de woorden voor elk van de volgende reeksen.

a.(2) A2 B1 D1 E1 G1 I1 K1 L1 O2 W1

Antwoord: **KLEUR / BLAUW, GEEL, KAKI, ROOD**

b.(2) A5 C1 D2 E2 G1 H2 M3 O1 R4 T4 U1

Antwoord: **STEDEN / AMSTERDAM, DEN HAAG, ROTTERDAM, UTRECHT**

28. Iedere letter van het alfabet levert het volgende aantal punten op: A=1, B=2, C=3, ..., Y=25, Z=26. Het woord KERST levert bijvoorbeeld $11 + 5 + 18 + 19 + 20 = 73$ punten op.

a.(1) Welk woord van 3 letters levert 66 punten op?

Antwoord: **ZUS**

b.(2) Vind een woord van 8 letters dat zo veel mogelijk punten oplevert.

Antwoord: **ZOUTZUUR** (168 punten)

- 29.(3) Wat komt voor het begin en na het einde?

HOOFDMENU, FREUD, MOED, VAK, LOTTO, LUST, JOCKEY, HOBBY, OERTIJD, JUNK,
FARAO, VAAK, XCD, KOPY, BACH, BLAD, SEQ

Antwoord: **GELUKKIG NIEUWJAAR** en **VEEL PUZZEL PLEZIER**. De twee wensen

kunnen worden verkregen door respectievelijk de letters voorafgaande aan de eerste letter van de woorden en de letters volgend op de laatste letters van de woorden te nemen.